

Informačný list predmetu

Vysoká škola: Univerzita Komenského v Bratislave	
Fakulta: Prírodovedecká fakulta	
Kód predmetu: PriF.KEGD/N-bZEG-011/20	Názov predmetu: Ekonomická geografia a geografia priemyslu
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: prednáška a cvičenie Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 2 hodiny prednášky / 1 hodina cvičenia Týždenný: 3 Za obdobie štúdia: 39 Metóda štúdia: prezenčná/dištančná	
Počet kreditov: 4	
Odporúčaný semester/trimester štúdia: 2.	
Stupeň štúdia: I.	
Podmieňujúce predmety: -	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Absolvovanie predmetu pozostáva z dvoch častí. Súčasťou cvičení je samostatná práca so štatistickými databázami, dolovaním dát a s tvorbou indikátorov a indexov. Hodnotenie analytickej práce na cvičeniach ovplyvňuje celkové hodnotenie predmetu váhou 33%. Teoretické a praktické poznatky získané počas prednášok sú overované ústnou skúškou. Študent odpovedá na dve otázky, jedna z častí ekonomická geografia druhá z častí geografia priemyslu. Otázky sú formulované na základe obsahu prednáškových blokov, vychádzajú z osnovy predmetu. Váha ústnej skúšky je 67%. Hodnotenie sa pohybuje v škále: A: 91-100% B: 81-90% C: 71-80% D: 61-70% E: 51-60%.	
Výsledky vzdelávania: Absolvent získa poznatky o princípoch fungovania ekonomiky v priestore podľa rôznych prístupov. Bude schopný uvažovať o rôznych aspektoch a vlastnostiach priestoru, miesta a mierka vo vzťahu k ekonomickému rozvoju. Rozšíri si poznatky o priemysle a jeho význame pre spoločnosť, štruktúre priemyselných odvetví a sektorov, a ich vzájomných vzťahoch v kontexte globálnych trendov a výziev v ekonomike. Cieľom predmetu je rozvíjať analytické schopnosti študentov. Bude schopný konštruovať rôzne miery koncentrácie a špecializácie priemyselných štruktúr a interpretovať ich vo vzťahu k rozvoju miest a regiónov.	
Stručná osnova predmetu: Čo je ekonomická geografia (predmet a objekt štúdia). Prečo je dôležitá (globalizácia, nerovnomerný rozvoj, miesto). Ekonómia (hlavného) prúdu a ekonomická geografia. Vývoj ekonomickej geografie (obchodná geografia, regionálna geografia a kvantitatívna geografia). Priestorové koncepty ekonomickej geografie: priestor, miesto, mierka. Vývoj názorov na konceptualizáciu priestoru. Pohľad na priestor z geografickej a ekonomickej perspektívy. Meniaci sa význam miesta (ako lokalizácia, ako prežitá skúsenosť, ako meniaci sa identita). Chápanie mierky - kartografické rozlíšenie, hierarchia, politický (mocenský) konštrukt. Lokalizačné teórie. Teória využívania zeme (von Thünen), lokalizačný trojuholník priemyselných činností (Weber), teória priestorovej konkurencie (Hotelling), teória centrálnych miest (Christaller). Aglomeračné teórie: priemyselné okrsky (Marshall) a model jadro-periféria (Krugman). Kľúčoví aktéri podľa ekonomickej geografie: trh, firma, štát, samospráva, korporácie, medzinárodné inštitúcie, neziskové organizácie. Priestorové procesy ekonomických aktivít (koncentrácia, špecializácia, diverzifikácia) a možnosti ich merania. Faktory (endogénne a exogénne) a mechanizmy (konkurencia, kooperácia a regulácia) ekonomickej geografie.	

Súčasný prístup ekonomickej geografie (priestorová/regionálna analýza, geografická politická ekonómia, inštitucionálna ekonomická geografia. Dynamika kapitalistickej produkcie: globalizácia, rast, nerovnomerný rozvoj a inštitúcie. Problematika inovácií, tvorby poznatkov a aglomeračných externalít v mestách a regiónoch. Odolnosť miest a regiónov na hospodárske krízy. Priemysel a jeho úloha v spoločnosti. Štruktúra priemyslu, význam priemyslu v globálnej ekonomike. Počiatky a vývoj priemyslu, etapy vývoja globálneho priemyslu a jeho úlohy v spoločnosti a území. Aktuálne trendy v teritoriálnej distribúcii priemyselnej výroby vo svete, úloha TNC (nadnárodných spoločností), geopolitické faktory, inštitucionálne faktory. Prechod od industriálnej k postindustriálnej spoločnosti.

Postsocialistické ekonomiky a ich transformačné trajektórie. Postsocialistické ekonomiky Európy, stratégie transformácie ekonomiky a priemyslu, privatizačné politiky. Zmeny v štruktúre a zameraní priemyselnej výroby postsocialistických ekonomík, geopolitické a inštitucionálne faktory. Úloha TNC (nadnárodných spoločností) v zmene orientácie priemyselnej produkcie v postsocialistických krajinách Európy.

Priemysel na území Slovenska. Počiatky vývoja priemyslu, etapy, kľúčové faktory. Osobitosti vývoja priemyslu v socialistickom období, transformácia priemyslu, osobitosti na pozadí vývoja v postsocialistických krajinách. Súčasný trendy vo vývoji priemyslu, jeho úloha v ekonomike, význam nadnárodných spoločností. Slovensko v globálnych produkčných sieťach.

Automobilový priemysel v krajinách strednej Európy ako faktor rozvoja. Globálne trendy v teritoriálnej distribúcii automobilovej produkcie, spôsoby efektívizácie výroby a ich priestorové prejavy. Model produkčnej siete automobilovej výroby, význam priestoru a logistiky v lokalizácii výroby komponentov. Regionálne dopady v krajinách V4 a na Slovensku. Význam výroby automobilov v ekonomike krajín V4 a Slovenska.

Elektrotechnický priemysel v krajinách strednej Európy ako faktor rozvoja. Globálne trendy v produkcii elektroniky a elektrotechniky, dopady na teritoriálnu distribúciu pred a po kríze 2009. Súčasný faktory lokalizácie výroby elektroniky a elektrotechniky, význam priestoru a logistiky v lokalizácii výroby komponentov. Regionálne dopady v krajinách V4 a na Slovensku. Význam elektrotechnického priemyslu v ekonomike krajín V4 a Slovenska.

Odporúčaná literatúra:

Korec, P. (1994). Humánna geografia 1: Metódy, priemysel, doprava, regióny. Bratislava: Univerzita Komenského.

MacKinnon, D., Cumbers, A. (2019). An Introduction to Economic Geography. London: Routledge.

Rusnák, J., Ondoš, S., Belušák, L. (2014). Priestorové koncepty a poznávanie geografickej reality. Acta Geographica Universitatis Comenianae, 58, 1, 81-120.

Rusnák, J., Lehocký, F. (2016). Koncepty priestorovej distribúcie ekonomických aktivít vo svetle súčasných prístupov ekonomickej geografie. Geografický časopis, 68, 2, 131-149

Rusnák, J., Takáč, M. (2019). Priemysel. In Gurňák, D. a kol. (eds.) 30 rokov transformácie Slovenska. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 211-228.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

Slovenský v kombinácii s anglickým (študijná literatúra a vybrané témy v anglickom jazyku)

Poznámky: žiadne

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
a	b	c	d	e	f

Vyučujúci: doc. Mgr. Marcel Horňák, PhD., Mgr. Jaroslav Rusnák, PhD., Mgr. Richard Hluško.

Dátum poslednej zmeny: 8. februára 2022

Schválil: prof. RNDr. Ján Buček, CSc.

